

Правни саветник Стејт Департамента Херолд Коу и амерички амбасадор у Приштини Кристофер Дел размотрили су аспекте јучерашње одлуке Међународног суда правде на брифингу у Центру за стране новинаре. Они су, између осталог, анализирали ефекат те одлуке на сличне међународне конфликте, и смер у којем би могли да се крећу односи Београда и Приштине, укључујући и могућност посебног статуса за северни део Косова.

Одговарајући на питања новинара да ли се одлуком Међународног суда правде успоставља преседан који ће искористити друге регије са сецесионистичким тежњама, правни саветник Државног секретаријата Херолд Коу истакао је да је суд дао одговор на веома уско и специфично питање.

„Судије нису рекле да су све декларације независности у складу са међународним правом, већ су рекли да је косовска декларација, заснована на специфичном низу чињеница, у складу са међународним правом. Указали су на хуманитарну кризу на Косову, чињеницу да је донета посебна резолуција Савета безбедности УН и да је, као привремена мера, успостављено међународно цивилно и војно присуство. Политички процес је оставио отвореним питање коначног статуса, и било је јасно да је један од могућих исхода, иако не нужни исход – независност.“

Харолд Коу позван је да разјасни да ли постоји разлика између легалности косовске декларације независности, и легалности саме косовске државе, што је тема о којој се суд није директно изјаснио.

„Суд није написао то питање. Оно је срочено на Генералној скупштини а влада Србије је учествовала у процесу формулације. Суженост тог питања је сада предмет дискусије. Али тако како је питање састављено, вероватно у нади да ће одговор бити повољан, било је да ли је косовска декларација независности у складу са међународним правом и одговор суда на једино питање које му је постављено је гласио „да“. Можемо да се вратимо и разматрамо последице тог одговора, али ако је на кључно питање одговорено потврдно, тешко је замислити да ће се на друга питања, која проистичу из њега, одговорити на начин који није конзистентан са том одлуком.“

Једна од тема размотрених на брифингу биле су последице одлуке на даље односе Београда и Приштине. Амерички амбасадор у Приштини, Кристофер Дел, није искључио

могућност да две стране размотре евентуалну аутономију за Србе на северу Косова, иако је, према наводима новинара, косовски премијер Хашим Тачи ових дана оповргао такву могућност, за време посете Вашингтону.

„Чуо сам премијера Тачија да барем једном јавно, а више пута у приватним разговорима, наведе да је спреман да „креативно“ размотри начине на који се може уважити специјална природа севера Косова, у границама саме косовске државе, имајући у виду да у Европи 21. века има места за специјални статус – односно, можда је статус погрешна реч – за специјалну природу региона унутар суверених држава. Да будем мање загонетан, овде мислимо на регионална уређења каква постоје у Белгији, Јужном Тиролу и многим деловима Европе. Међутим, нисам у позицији да говорим у име Приштине и Београда, и то је питање за представнике тих земаља.“

Амбасадору Делу постављено је и питање шта је америчка порука за пет чланица ЕУ које и даље не признају независност Косова. Иако је поновио позив државне секретарке Хилари Клинтон да земље које још то нису учиниле признају Косово, Дел истиче да је то унутрашње питање Европске уније, али и приметио да је заједнички европски принцип да очекује да и Србија и Косово једног дана постану њене чланице. Он је изразио наду да ће, с обзиром да је правно питање косовске независности сада решено, две стране моћи да крену ка заједничкој европској будућности, водећи рачуна о добробити наредних генерација.

(VOA)